

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhhoz, 1895. márczius 6-án.)

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., $\frac{1}{2}$ évre 6 kor., $\frac{1}{4}$ évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felölts szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Segéd-szerkesztő:
KETSKÉS ELEK.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Egyes számok kaphatók: a dohánytözszédekben.

Kivándorlás.

A statisztika hivatalos számai szerint ez év január elsejétől aug. 1-ig az alispáni hivatal kiadott 167 utlevelet. Aug. 1-től a mai napig, tehát három hónap alatt 171 ember kért utlevelet, hogy hazáját talán örökre elhagyhassa.

Szomorú statisztika. Méltó, hogy egy-két pillanatra megálljunk mellette.

Az utóbbi években évről-évre ijesztő mérvben emelkedik a kivándorlók száma megyénkben. A híres fejérmegyei búzát termő anyaföld nem képes annyi táplálékot nyújtani többé népünknek, hogy mellette jólétben megelégedett lehessen. Az élete tengődés azoké mellett, a kik a dús Amerika földje felől integetnek feléje, a hol vigan gurul a dollár s van annak, a ki elég ügyes hozzá, hogy fölkapkodja. Egy kis szorgalom, egy kis ügyesség árán egy hónap alatt keres annyit, a mennyiről itthon egy év alatt se merne álmodozni. Részben a nyomoruság, másrészt azonban a vagyonszerzés vágya csábítja ki népünket az idegen világba.

És még egy. Itthon ugyszólván semmi nem történik, a mi népünk megmentését célozná. A kormányoknak kisebb gondjuk nagyobb annál, hogy nemzetmentési akcióba vágják a fejszéküket. Nekik katona

kell, mert Beck báró ur Bécsből így tartja azt célvezetőnek. Mondják, hogy Tisza ur szájkosár törvénye leginkább azért szükséges, mert Bécsből óriási katonalétszámemelés szükségességét érzik s hogy a nemzettel érző kisebbség esetleg utját ne állhassa az engedelmes többség szavazási gyakorlatainak, jónak látják szájkosárral ellátni őket. A pénz tehát katonaságra kell, hogy puskapor mellett vigan parádézhassanak, hogy a halbrex, halblinx nemzeti jelszavait három esztendő alatt alaposan beleteremtették a magyar legény koponyájába. Hogy azalatt az adófizető néppel mi történik, meg tud-e élni, nyílik-e neki új jövedelemforrása, a honnan a sokféle új adót fizetni tudja, az nem tartozik Tisza miniszter ur gondjai közé. Történt-e már valamelyes intézkedés arra nézve, hogy olyan esetek elő ne fordulhassanak, a hogyan a *Mörvidéki Takarékpénztár* pár év előtt egész vidékeket tönkretett. Mikor az együgyű, tehetetlen, de még jómódu népet lelketlen ridegséggel juttatták a nyomoruság örvényébe s egy-két semmiből fölseperedett ur százczekret vágott zsebre s ma vigan pőfélkelve fujsza a füstöt azok vagyonából, a kik Amerika földjén most nyirkos bányákban, vagy füstös gyárakban verejtékeznek, hogy visszazerezzék azt, a mit itt a ve-

zető emberek elharásoltak a vagyonukból. *Az Amerika felé vándorlók legnagyobb száma arról a vidékről való, a melyre a Mörvidéki Takarékpénztár „áldásthozó“ munkálkodását kiterjesztette.*

Tisza miniszter urnak ilyesmire lenne inkább gondolja s ne a nemzeti eszméért való küzdelem lehetőségét igyekeznék a magyarnak torkára forrasztani. Ezért nem átkoznák holtáig s a holtá után is. De persze a kivándorlás elősegítői egyszersmind jó kormánypartí kortések is szoktak lenni.

Az pedig más.

A kivándorlókat visszakergethetik a falujukba nyomorogni. A csendőri puskatús alkalmas lehet rá. De elégedettnépet, a mely szívesen munkálkodik hazája földjén, csak okos szociális politikával lehet teremteni.

ÚJDONSÁGOK.

— **Erzsébet Amália** főhercegnő vasárnap d. u. udvarhölgye, Wensee bárónő kíséretében ismét meglátogatta a Szt.-György kórházat: de most már nem csak betegét kereste fel, hanem dr. Révy Ferenc és dr. Lauschmann Gyula főorvosok, továbbá Augusztia főnöknő kalauzolásá mellett a

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TARCÁJA.

Előszó.*)

Ugy jártam az idej előszó-thémával, mint az, akinek csak egy tőszija van s fölemelven poharát, ijedten veszi észre, hogy éppen az az egy ember hiányzik a kire a dolog vonatkozik. Ilyenforma hiányt veszek én most észre az Almanach olvasóiban.

— Hogyan? — kiálthat közbe valaki. — Mit tudja ön előre, ki mindenki fogja olvasni az Almanachot? Hogy lehet ilyesmit állítani?

No-no. Ugy értem, hogy az Almanach íróból hiányzik valaki, még pedig olyan okból, hogy nem lesz ott az olvasói közt se. Az öreg Jókai hiányzik. Pedig éppen ő hozzá volna most egy kis szavam, de ő azt már nem hallja. Hát baj biz ez, de ha már belekezdtem, mégis csak elmondom.

Egy nagy londoni kiadó, mr. Jarrold, aki a Jókai és az én könyveimből lefordított az anglo-

loknak egyet-kettőt, így szólt az idén néhány hét előtt a Jókaival közös magyar kiadónkhoz:

— Én sehogy sem értem ezt az önök viszonyát Ausztriához. Csodálatos komplikált dolog. Senki se tudja azt bizonyosan. Csak sejteni lehet, hogy nem egészen tiszta dolog. Se az egységes birodalom, se a külön királyság.

— Dehogyan nem, — erősködött a magyar kiadó — nekünk becsületes alkotmányunk van.

— Érti a macska. Ha van, hát mért titkolják? Valami olyan lehet ez a becsületes alkotmány, mint a papucs, hogy csak otthoni használatra való, kívinni nem lehet, — a láb végre is kényelmesen erzi magát benne, de ha nagyot rug, vagy ugrik, leesik róla a papucs.

No hát nem olyan — tiltakozott a magyar kiadó.

— Évenként sokan fordulnak meg az üzletünkben, — folytatta mr. Jarrold — akik tudakozódnak, hogy nincsen-e valami olyan könyv, ahonnan ki lehetne ezeket érteni. Hát van-e ilyenforma elbeszélő mű az irodalmukban, mert azt én, föltéve hogy elmés és érdekes munka, lefordítottam és elterjeszteném a világban.

A magyar kiadó homlokára ütött.

— Bizony még nincs ilyen regényünk. Ha azonban ki akarja adni a mi közjogi alapunk ismertetését, egy-két hónap alatt megíratom az ön számára a kiegészítés történetét valamely publicistával vagy historikussal.

Mr. Jarrold elmosolyodott gúnyosan.

— Köszönöm sir, de nem kérek belőle. Mit gondol ön, ki olvasná el? Ön az egerekről akar gondoskodni sir, és nem a magyarról. Én ellenben az angolokról akarok gondoskodni és nem az egerekről. Az ördög vigye el a száraz dohányt és a száraz könyveket, sir. Regény kell nekem erről és abban se szabad csak egy a mese közé ékelni be a közjogi alap konfigurációt, mert a mellékes leírásokat átugorja az olvasó, hanem úgy kell felépülnie az egész regényemesének, ahogy a régi mesebeli kastélyok épültek.

— Hát hogy épültek?

— Kacsalábon forogtak.

— Nem értem.

— Azt akarom ezzel mondani, hogy a kacsaláb a közjogi alap. Minden ő rajta forogjon. A szereplő személyek sorsa, a bonyodalom, a megoldás, mind úgy legyen megkomponálva, hogy az Ausztriával való viszonyukat plasztikussá tegye és ne látszassék tanítani, hanem csak mulattatni.

*) Almanach az 1905. évre. Szerkeszti Mikszáth Kálmán. Egytetemes Regénytár. XXI. évfolyam 4—5 kötet. Singer és Wolfner kiadása. Ára diszkötésen 2 korona.

Papp Károly
selyem-műfestő és vegyészeti ruhatisztító

Székesfehérvárott
Városház-tér, 5. szám alatt.
(Bejárat a Megyeház-utcáról.)

Mindennemű úri-, női-, gyermek- és egyen-ruhák, menyasszonyi kelengyék, függönyök, vegárak, valamint ágynemű-toil tisztítását elvállalom. — Gyász esetekben a legrövidebb idő alatti kiszolgálást ígérek. 2721 156—88

Mai lapunk 4 oldal.

— **Móri csendélet.** A mult napok egyik éjjelén a Szinával- és Pisch-család tagjai összeváltak az utcán. Persze, minthogy az előbbi néven ötven hadakoztak, a Pisch' nevéik meg csak ketten voltak, az aránytalan küzdelemnek futás lett a vége. Csak hogy a győzők nem sokáig élvezhették a dicsőség gyönyörét, mert az öreg Szinával Józsefet valaki úgy fejebe költöztette a sötétben, hogy összeesett. A tettest a nagy sötétség miatt még csak fel sem ismerhették.

Dr. Fuchs Adolf fogorvos megkezdte működését Székesfehérvárott Basa-utca 2. sz.

— **Rövid hírek.**

A Székesfehérvári Torna-club szombaton este tartott ülésén alelnökké dr. Knittelhoffér Károlyt választották meg.

Disznótor. A tisztviselők Otthona december 3-án disznótoros vacsorát rendez. Egy teríték ára 1 kor. 20 fillér.

Házbérjövődlem bevallása. A városi hatóság hirdetmény alakjában, falragaszokon hívja fel a háztulajdonosokat a házbérjövődlem bevallására, hogy ennek alapján három évi érvényességgel a házbéradó kivethető legyen. A kitöltött ívek benyújtása nov. 15-től 30-ig történhetik.

Veszett macska. Kápolnásnyéken e hó 9-én és 10-én egy veszett macska Bakos József nap-számóst és két kis (2 és 3 éves) leánykáját meg-marta. Csak úgy tudták ártalmatlanná tenni, hogy egy ládába zárták, a hol másnapra el is pusztult. Mind a három áldozatot a Pasteur-intézetbe szállították.

Elültet hordó. Tóth József iszkaszergyógyi szüléjében a napokban egy teli hordót állított a préház ajtaja elé, hogy onnan reggel kocsi-val elvitte. (Elég furcsa gondolat!) Azonban mikor kora reggel érte ment, hült helyét találta.

Lócs. Ismert fegyver a lócs. Szekeres Imre és Molnár József csakberényi lakosok addig borozgattak az ottani nagyvendéglőben, amíg össze-különböztek. Szekeres földhöz vágta társát, Molnár pedig löccsel felelt, — és Szekeres eszné-letlen állapotban vitték haza.

Gyanús tűz. Alesuton a napokban Zagler István házánál (rövid időközökben most már másodszor) tűz ütött ki. A tettest keresik.

Névmagyarosítás. Schneider Franciska ver-tesboglári lakos vezetéknevét Kálai-ra változtatta.

Elültet fény. Szlovák Adolf nyomdászt, iván-csai lakost, ki elvált ugyan feleségétől, de néha-néha ellátogatott hozzá lefordani őt, a tvszék becsületsértésért 30 napi elzárásra és 30 korona pénzbüntetésre ítélte.

Veszett eb. Szombaton délben Durneisz Sándor pákozdi lakos vadász-kutyája Cövek Istvánt megharapta. Mikor a tulajdonos Csavajda István nevű kocsisával meg akarta fogatni kutyáját, a kocsi is több helyen megsebezte. A gyanus ebet megkötötték, a sebesülteket felvitték Bpestre.

Német társalgásra, zongora- és kézi-munkaoktatásra ajánkozik e téren gyakor-lattal bíró uriaszony. (Cím megtudható a szerkesztőségben.)

Egy Wertheim szekrény eladó. Hol? megmondja a kiadóhivatal.

A Fiskális-dülöben egy 4 oktályos, tel-jesen termő szőlő szép nyári lakkal szabad kézből elado. Bővebb értesítéssel Jámbor Zsigmond (Kórház-utca 6. sz.) szolgál.

Bástya-utca 7. sz. házhely — Madaras kert — eladó. Tudakozódhatni Székesfehérvári Kereskedelmi banknál.

Dr. Vértessy Géza ügyvéd irodáját Sző-gyény-Marich-u. II. sz. alá (Say Rudolf-féle gyógyszer-tár épületébe) helyezte át.

Az-Egyházmegyei Könyvnyomdában egy jó házból való fiu tanulónak felvételik. Bor eladás zárt palackban.

Uj bor	literje	28 kr.
Asztali bor	"	32 kr.
Rizling	"	36 kr.
Vörös	"	40 kr.

Németh Jánosnál, Simor-utca 37. sz.

Eszküdszéki tárgyalások.

VI. Nap. Szombaton a szándékos ember-öléssel vádolt Sörös Tamás rácalmási lakosnak ügyében ítél az esküdtbírótság. — Sörös Tamás egész étetét megkeserítette a legnagyobb leányának élete, aki az erkölcsi törvényeknek nem valami nagy tisztelője volt. Hanem mikor azt is meg kellett érnie, hogy ez a leány még a saját fejlődő lárban levő nővéreit is a rossz utra akarja csá-bitani, csordultig telt a keserűség pohara. A sze-rencsétlen apa inni kezdett, s egy alkalommal itasan ment el méltatlan leányához. Számon akarta kérni tőle, hogy hova tette ifjabb nővérét, de a minden jóérzés nélküli leány gorbomban felelt neki. Ekkor az apa a szováltás és a bor hatása alatt annyira felhevült, hogy rálőtt leányára, de nem talált.

Ezt a családi drámát tárgyalták szombaton Hrabovszky Aurél, a védelmet pedig Nagy Ignác képviselték. A kisorsolt esküdtek: Helfer Pál, Paulovits Alajos, ifj. Kremnitzky Ferenc, Szemere Ödön, Vizi János, Kamocsa András, Pável István, dr. Mandorff Géza báró, dr. Borchert Jenő, Ober-mayer Imre, Angeli Imre és Keresztes S. Sándor.

Minthogy a tárgyalás folyamán az esküdszék igazoltnak látta a vádolt ama védekezését, hogy ő mint szőlőcsész mindig magával hordta a pisz-tolyt, s ittas állapotban is csak ijeszteni akarta leányát, verditkjében a szándékos emberölésre vonatkozó kérdésre „nem”-mel felelt. Így a vádoltat csak közszendháborítás miatt ítélte el a törvényszék, de a büntetését a vizsgálati fogsággal kiöltöttek is vették, s ezért rögtön szabadon bocsájtották.

VII. Nap. Tegnap Matlag Gáspár 51 éves, dunapentelei nap-számos ült a vádoltak padján gyujtogatás büntetével vádolva. Szeptember 5. és 6-a közti éjjelen Kovács József dunapentelei gazda közel 500 korona értékű kazla leégett. A gyanu először Matlag Mihályra irányult, akinek egy fuvarozásból kiltyológ oka volt haragudni a károsult. Az egyik csendőr felfedezte, hogy a tűz kiütése előtt egy férfi-alak a kerítésen ke-resztil a tűz színhelye felé tartott. A nyomozás során megállapították, hogy az illető férfi hátra hagyott lábnyomai a gyanusított testvéreinek, Matlag Gáspár lábának körvonalaival teljesen egyezők — Matlag Gáspár elejétől-végig tagadt. — Bár nehéz volt a váddal szemben védekeznie, mert még az is ellene bizonyított, hogy a kerítés-más-zás közben jobblátat megcsörtette, mégis semmi pozitív bizonyíték nem volt ellene.

Az esküdtbírótság az eddigi. A vádat dr. Mendelényi László képviselte, a védő dr. Steiner Jákó volt. Az esküdszék tagjai voltak: Vizi János, ifj. Kremnitzky Ferenc, Krauszler Béla, dr. Mandorff Géza báró, Keresztes S. János, Paulovits Alajos, Bárándy Albert, Lhotka István, dr. Kantusz Fülöp, Bencze János, Kamocsa András, Vida Ferenc, pótesküdt: Helfer Pál.

A pozitív bizonyítékok nélküli váddal szemben könnyű helyzete volt a védelemnek. Ki is használta, sőt határozottan visszaélt vele. Már a vádbeszéd alatt magára vonta a védő a közvádó ha-

ragját, de a védőbeszédét meg egyenesen az ügyész-ség vádemelésének neveltségessé tételére akarta felhasználni. Késégtelen, hogy ilyen hangon nem szabad az esküdszéki teremben beszélni, és ez ellen nemcsak az ügyész tiltakozott, hanem a józanul ítélő közönség is megütöztött rajta. A vádlottat az esküdtek nem találták bűnösnek, így az esküdtbírótság felmentette őt, és azonnal sza-badlábra is helyezte.

Eladó

a Simor-utcai Szendefy-ház — venni szándékozők fordul-janak Nagy Ignác ügyvédhez.

Kárpitos butor-raktár.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy **kész kárpitos-munkákból** u. m. garnitúrák, ebédő-diva-nok, ottománok stb. stb.

raktárt tartok

a Megyeház-tér 13. és Simor-utca 22. szám alatt.

Elvállalok továbbá mindennemű kár-pitos és díszítő munkákat, valamint **szobák tapétázását**, ugyisintén a kiválasztott minta és rajz szerinti megrendeléseket a legjutá-nyosabb árban!

Feltétlen megbízhatóság, elsörendű munkák.

Kiváló tisztelettel

Vida Elek

2870 kárpitos és díszítő. 57-9

Bor eladás.

Sárszentmihályi gazdaságban gróf Zichy Jenő saját terméű **hegyi fe-hér és vörös ó fajborok** egy Hltren felüli mennyiségben a vevő hor-dóiba átfajtva eladók. | — |

Tudakozódhatni:

gróf Zichy Rafael gazdasági intézőségénél

Sárszentmihály, Fejérmegye.

Vasutállomás helyben Fejér-Zichyfalva.

Ügynökökkel nem tárgyalunk.

2875 15-3

Gerenday Gyula

vászón, fehérnemű, rőfös és rövid-áru üzlete Székesfehérvár, Nádor-utca.

Tenis rekét, Tennis cipő, Tennis labdák, Sport ingek, Sport sapkák. Ajánlja hazai gyármányu vászón, asztal-nemű, valódi rumburgi és sziloziai kézi szőtt vászón és ágyhuzatokra szolgáló damaszt és kanavász árakat. Schroll Benedek pamut vászón és sifon áruraktára. Fürdő ruhák, fürdő köppeny. Legdivatosabb férfi ingek, gallérok, kezeltők és nyakkendők. Kelengyéhez szükséges és megfelelő női fehérnemű és kész ágynemű. Mérték utáni megren-delésre bármely fehérnemű gyorsan és pontosan elkészítetik. Csecsemők részére kőszletben ingecskék, szövött és kötött ujjas hosszupárna, pólya-kötő, bőcső és kocsi-takarók, gumi-lepedő, szalag, csokor. Szövet ág- és asztalterítők, csipke és szövet függönyök. Torontáli, Axmiszter és tapasztri szalon és futó szőnyegek. Gyapju és teveször ágytakarók, lovarrott Kaszír, Klott és selyem paplanok. Divatos ruha szövetek, Cosmonosi mosókélmé és selyem-kelmék. Szalag, csipke, fátly, divatos övek, vállfűző, napernyők. Nagy választék keztűi és harisnyából. Lúszter és mosható kötények. — Szövet és rőfös árurai 5% engedmény. 2750. 104-51

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérvárott.